

ПРОТОКОЛ № 5
засідання секторальної комісії інженерно-технічних заходів
цивільного захисту
ВГО «Асоціація експертів будівельної галузі»

місто Київ

16 липня 2024 року

У засіданні (у режимі онлайн) взяли участь:

Члени Секторальної комісії інженерно-технічних заходів цивільного захисту (далі - Секторальна комісія):

- Підгорецький Юрій Юрійович,
- Трунцев Георгій Владиславович,
- Колесник Іван Петрович,
- Гуляєв Максим Сергійович,
- Ковальова Юлія Олександрівна,
- Васеньов Олег Володимирович;
- Биков Олексій Ернестович;
- Лещенко Олександр Якович, від імені якого діє Ободовський Сергій Валерійович на підставі доручення.

Відповідно до порядку денного на засіданні секторальної комісії:

1. Вступне слово.

З вступним звернувся голова Секторальної комісії Підгорецький Ю.Ю.

Доповідач коротко поінформував щодо питань, які пропонується розглянути на поточному засіданні Секторальної комісії, їх змісту та важливості й запропонував перейти до розгляду цих питань.

2. Питання до обговорення:

2.1 Щодо особливостей проведення експертизи проектної документації за напрямом інженерно-технічних заходів цивільного захисту

З доповіддю виступила членкиня секторальної комісії Ковальова Ю.О.

Доповідачка поінформувала, що на сьогодні порядок проведення експертизи проектної документації об'єктів будівництва визначено **ДСТУ 8907:2019** «Настанова щодо організації проведення експертизи проектної документації на будівництво».

Разом з цим, зазначений документ потребує термінового приведення у відповідність до вимог чинного законодавства, яке регулює проведення експертизи проектно-кошторисної документації, насамперед доповнення напрямів проведення експертизи напрямом «інженерно-технічні заходи цивільного захисту», визначення необхідності проведення відповідальним експертом комплексного аналізу проектних рішень та вихідних даних по проекту в цілому, а не тільки окремого розробленого розділу ІТЗ ЦЗ, а також встановлення пов'язаними з цим норм (вимог).

Доповідачка детально поінформувала щодо норм, якими має бути доповнено вищезазначений ДСТУ, обґрунтовуючи їх необхідність практичними випадками та досвідом проведення експертизи.

За результатами обговорення прийнято такі рішення:

1. Секторальній комісії (Підгорецький Ю.Ю., Ковальова Ю.О.):

- звернутися до ВГО «Асоціація експертів будівельної галузі» щодо врахування в комплексних пропозиціях Асоціації для направлення на розробників стандарту обговорених змін та доповнень до ДСТУ 8907:2019 «Настанова щодо організації проведення експертизи проектної документації на будівництво»;

- до внесення змін до вищезазначеного стандарту розробити та оприлюднити на офіційному веб-сайті ВГО «Асоціація експертів будівельної галузі», а також на телеграм-каналі «Цивільний захист» рекомендації для експертів та експертних організацій щодо проведення експертизи проектної документації у частині дотримання вимог законодавства, будівельних та інших технічних норм, що діють у сфері цивільного захисту, насамперед інженерно-технічних заходів цивільного захисту.

2. Довести зазначену інформацію до експертних та проектних організацій, запропонувавши їм взяти участь у підготовці та наданні пропозицій щодо внесення змін до ДСТУ 8907:2019.

2.2. Розгляд положень законопроекту № 11345 від 17.06.2024 про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо запобігання надзвичайним ситуаціям та ліквідації їх наслідків, формування фонду захисних споруд цивільного захисту, створення класів та центрів безпеки та напрацювання пропозицій до нього.

З інформацією виступив голова Секторальної комісії Підгорецький Ю.Ю.

Доповідач наголосив, що з Кодексу цивільного захисту України вилучено положення щодо швидкоспоруджуваних захисних споруд цивільного захисту. Разом з цим зникли положення й щодо можливості організації укриття населення у захисних спорудах модульного (блок-модульного типу). На сьогоднішній день

ДСНС підготовлено зміни до Порядку створення, утримання фонду захисних споруд цивільного захисту, виключення таких споруд із фонду та ведення його обліку, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 березня 2017 р. № 138, з якого також планується прибрати посилання на ДСТУ 9195:2022 «Швидкоспоруджувані захисні споруди цивільного захисту модульного типу. Основні положення».

Вищезазначені правові і технічні норми дозволяли суттєво збільшити варіативність шляхів створення фонду захисних споруд, особливо в умовах, коли суб'єкт господарювання відповідно до законодавства зобов'язаний забезпечити укриття свого персоналу саме у захисних спорудах (сховищах та протирадіаційних укриттях), але за незалежних від нього об'єктивних причин не може здійснити будівництво таких споруд.

У цьому випадку можливість придбати та змонтувати відповідну захисну споруду надає змогу суб'єкту господарювання не просто виконати вимогу законодавства, але й на практиці вжити всіх можливих заходів щодо збереження життя та здоров'я своїх працівників.

З урахуванням наявних положень законодавства та попиту суб'єкти господарювання, що діють у сфері виробництва будівельних та інших спеціальних конструкцій, без підтримки держави налагодили виробництво вищезазначених захисних споруд та окремих конструкцій до них, зокрема модулів та блок-модулів.

Враховуючи вищезазначене, пропонується ввести до законопроекту норми щодо можливості використання для укриття різних категорій населення, насамперед персоналу об'єктів критичної інфраструктури, мобільних захисних споруд модульного типу.

Беручи до уваги надзвичайну актуальність ідеї створення захисних споруд публічного доступу, передбачену законопроектом, існує об'єктивна необхідність в доповненні відповідних норм також положеннями щодо споруд подвійного призначення публічного доступу.

Викликає насторогу усталена тенденція необґрунтованого розширення державного регулювання, зокрема, шляхом внесення до Кодексу цивільного захисту України норм щодо погодження з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, питань виключення з фонду захисних споруд цивільного захисту споруд подвійного призначення, які мають інший правовий статус, ніж захисні споруди.

Споруди подвійного призначення проектується та будуються передусім за основним функціональним призначенням, через що можуть бути або входити до складу будівель і споруд різного призначення, наприклад, житлового, громадського, виробничого тощо. Таким чином, питання їх введення та виведення з експлуатації, зміни цільового призначення, включення та виключення з відповідних фондів (житлового, нежитлового тощо) належить насамперед до повноважень інших державних органів, а не ДСНС.

Впровадження вищезазначеної норми становить значні ризики та може призвести до зловживань. Враховуючи вказане вище, доцільним та обґрунтованим є виключення відповідної норми із законопроекта.

Найбільш дискусійними та неоднозначними для експертного середовища виявилися пропозиції по внесенню змін до частини десятої статті 31 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» (щодо захищених просторів у складі об'єктів, що проектуються).

Зазначені норми не повною мірою корелюються з вимогами статті 32 Кодексу, яким встановлено чіткі вимоги щодо організації укриття різних категорій населення. На сьогодні норми щодо можливості укриття окремих категорій населення у захищених просторах у Кодексі відсутні. Таким чином, у разі прийняття вищезазначених норм у запропонованому вигляді виникнуть правові колізії, пов'язані з неузгодженістю між собою норм окремих актів законодавства.

Ідея проектування та будівництва захищених просторів є надзвичайно актуальною, але в окремих випадках, насамперед для об'єктів, розташованих у зонах спостереження навколо атомних електростанцій, нормативні захисні властивості вищезазначених просторів не будуть відповідати фактичному рівню небезпек, пов'язаних з їх знаходженням на відповідних територіях.

Враховуючи наведене вище, зміни, якими передбачається доповнити частину десяту статті 31 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», доцільно поєднати з внесенням відповідних змін до статті 32 Кодексу.

Конкретні пропозиції із вищезазначених питань узагальнено та надано у Порівняльній таблиці.

Пропонується підготувати проект звернення до комітету Верховної Ради України, з викладеними у ньому пропозиціями, які обговорювалися.

Представником ДСНС Ободовським Сергієм Валерійовичем, який приймав участь у засіданні Секторальної комісії за дорученням її члена Лещенка Олександра Яковича, висловлено окрему думку щодо недоцільності внесення змін у законодавство і передбачення організації укриття населення у захисних спорудах модульного (блок-модульного) типу, оскільки, на думку ДСНС, з урахуванням досвіду укриття населення у первинних (мобільних) укриттях під час воєнного стану існують ризики надання на ринок неякісної продукції, а також ДСНС не ознайомена з підтвердженнями, розрахунками щодо можливості забезпечення блок-модульними спорудами захисних властивостей згідно з ДБН В.2.2-5:2023.

Член Секторальної комісії Колесник І.П. запропонував включити до вищезазначених пропозицій також положення щодо необхідності укриття персоналу (працівників) та інших категорій населення, що перебувають у закладах охорони здоров'я і закладах освіти, саме у захисних спорудах цивільного захисту.

За результатами обговорення більшістю голосів прийнято такі рішення:

1. З пропозицією голови Секторальної комісії погодитися.

2. Секторальній комісії (Підгорецький Ю.Ю., Трунцев Г.В.) підготувати проєкт звернення до комітету Верховної Ради України, на розгляді якого перебуває законопроєкт №11345, разом з необхідними обґрунтовуючими матеріалами до нього.

2.3 Про проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України з питань використання захисних споруд цивільного захисту», розроблений ДСНС.

З інформацією виступив член Секторальної комісії Трунцев Г.В. і повідомив, що ним як членом Секторальної комісії було підготовлено та під час обговорення проєкту вищезазначеного підзаконного акту направлено до ДСНС відповідні пропозиції щодо його удосконалення, які містили 11 пунктів.

ДСНС було погоджено щодо врахування 3 з цих пунктів, 2 пункти було знято через їх невелику значимість. По 6 пунктам ДСНС надано відповіді щодо неможливості їх врахування, з чим доповідач не погоджується.

З метою всебічного та об'єктивного розгляду порушеного питання на Секторальній комісії було підготовлено та заздалегідь надано на розгляд її членів відповідну порівняльну таблицю. Під час розгляду вказаного питання на засіданні було запропоновано також зазначені пропозиції направити на розгляд МВС, як центрального органу виконавчої влади, що формує державну політику у сфері цивільного захисту.

Представник ДСНС Ободовський С.В. погодився повторно розглянути пропозиції, що обговорювалися, та максимально врахувати їх під час подальшого опрацювання проєкту постанови КМУ «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України з питань використання захисних споруд цивільного захисту».

За результатами обговорення прийнято такі рішення:

1. З пропозиціями члена Секторальної комісії Трунцева Г.В. погодитися.

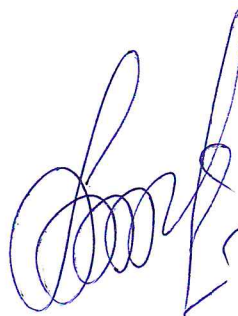
Підготувати проєкт листа на ДСНС щодо повторного розгляду сформованих пропозицій до проєкту Постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України з питань використання захисних споруд цивільного захисту» для можливості їх максимального врахування.

2.4 Про надання відповідей на запитання, що надходять до Секторальної комісії стосовно повноважень територіальних органів ДСНС щодо розгляду проєктної документації в електронному кабінеті

Розгляд питання було знято через технічні причини.

Прийнято рішення розглянути порушене питання на наступному засіданні Секторальної комісії.

Голова секторальної комісії
інженерно-технічних заходів
цивільного захисту ВГО
«Асоціація експертів
будівельної галузі»

Юрій ПІДГОРЕЦЬКИЙ